

L' ART DEL PAGÈS

Reunió vitícola internacional á Roma.

Ha votat unánimement las 17 conclusions següents:

1.ª Los coneixements que 's tenen actualment sobre la biología del *mildiu* demostran que la malura ataca á totas las parts verdas de la vinya (fullas, flors, rahims, sarments.)

2.ª La diápersió dels germes de la malura en l' Italia entera y en tots los payssos vitícolas de l' Europa fa per tot arreu indispensable 'l combátrela.

3.ª Lo remey mes segur y lo mes efícas consisteix en usar los líquits cupro-cálcichs, desde 500 á 800 grams de sulfat de coure disolts en un hectólitre d' aygua lleugerament cálcich, fins un á dos kilógrams de sulfat de coure per hectólitre d' aygua, barrejats ab una cantitat de cals suficient pera la descomposició (aprop d' un ters del pés de sulfat de coure.)

4.ª Los polvos sulfo-cúprichs son, també, efíccassos. Son ús es sobretot recomanable en las regions de clima calent y sech.

5.ª Lo sofre simple empleat pera las ensofradas contra l' *oidium* será ventatjosament reemplassat per lo sofre que continga de 3 á 5 per 100 de sulfat de coure, pera 'l cas de prevenir aixís la invasió dels rahims per lo *mildiu*.

6.ª Los remeys serán aplicats preventivament á totas las parts verdas del cep. La operació se repetirá tantas vegadas quantas sigui necessari pera assegurar la protecció. La experiencia y lo coneixement exacte del clima y dels métodos culturals de cada regió fixarán, en cada cas particular, lo número d' operacions.

7.ª En las regions meridionals, de clima calent y árit, se deurá procurar sobre tot prevenir desde la primavera la invasió dels rahims per lo *mildiu*.

8.ª Es recomanable recullir y cremar las fullas caygu-
das, desembrassar las vinyas de sarments malalts y aplicar
per tot arreu los tractaments d' hivern pera retrassar y
evitar lo desentrotllo de la malura.

9.ª La llyta contra 'l *mildiu*, per medi dels tracta-
ments á base de coure, recomanats en la práctica, no pot
donar lloch, baix lo punt de vista higiénich, á cap preocu-
pació sèria. No es pas menos prudent pendre totas las pre-
caucions necessarias pera evitar tot accident impossible.

10.ª Los vins sigan negres ó blanchs, aixís com las re-
sayguas y segons vins, no contenen sinó cantitats de coure
lleugeras y que, en la major part de casos, no passen de
2 décimas de miligram per litre. En la preparació dels pe-
tits vins, s' evitará d' exposar que la brisa se torni agre.
Se recomana igualment de no usar en las operaciones del
celler los atuells que haurán servit pera preparar y con-
servar las barrejas cúpricas.

11.ª Lo tractament de las vinyas per las barrejas cú-
pricas no s' oposa pas al consum directe dels rahims.

12.ª L' empleo moderat dels pámpols, del fench y d'
altres ferratjes que no haurán pas rebut cantitats excessi-
vas de coure, aixís com lo consum de las brisas pera 'ls
animals, no poden donar lloch á cap temor.

13.ª Pera estar cert de la eficacia dels remeys anti-pe-
ronospórichs, se deu comprar los productes garantits y fer
registrar lo grau y la puresa per l' análisis químic.

Pera ser assequibles á tots aquestos medis de protecció
contra 'l frau, los viticultors farán bé de sindicarse pera la
compra dels productes, sobretot si no poden obtenir de sos
governos que las estaciones agronómicas y los laboratoris
fassin los análisis gratuitts ó al menos á un preu módich.

14.ª Los rahims provinents de vinyas mildiadas donan
en general un vi de poch color, ácit, poch alcohólic, que 's
clarifica difícilment y que mes que tot altre está exposat á
ferse malbé.

15.ª Se pot remediar, en part al menos, aquests inconve-
nients, per los medis següents:

- a) triar los rahims, trayent los secalls, floriduras, los
grans vers, esberlats ó alterats de cualsevol manera;
- b) separar, mes ó menos complertament, segons lo cas,
los grans de las rapas, avans de prempsar;
- c) fer la fermentació prompte y regular, afavorintla per

la aereació per la regularisació de la temperatura y per medi de la adició d'escuma de vi fabricat;

d) evitar lo contacte prolongat de la brisa y del vi.

16.ª Se podrà corretgir los mostos per la adició:

a) de most concentrat per evaporació ó per congelació;

b) de sucre de canya cristallinat.

17.ª Se pot millorar lo vi de vinyas mildiuadas per medi de vins de cupatje ó per lo vinatje.

CORRESPONDENCIA

San Sadurní de Noya, 23 Abril de 1890.

Sr. Director de L'ART DEL PAGÉS, Barcelona

Molt Sr. meu: Essent aquesta la primera correspondencia que tinc l'honor de dirigirli per haber desaparegut de la escena periodística «*La Llum del Camp*» y haberse encarregat L'ART DEL PAGÉS de servir las suscripciones, cual fundador y director (Q. E. P. D.) vá acullir benevolament en sas columnas algun dels meus pobres escrits; permétim que comensi la present per enviarli un carinyós saludo, puig que á no equivocarme, mes de una vegada ha visitat aquesta població, en época no molt llunyana, y cuan sobreixia de goig y contento al celebrar ab un fraternal dináry entusiastas brindis la colocació de la primera pedra del Pont sobre L'Avernó de la carretera de Ordal á San Quintí. Tots cuants assistirem á aquella memorable festa, y la majoria de aquets habitants, que posposen los interessos polítichs als adelantos materials, no olvidaréu jamay los serveys y desinteressats sacrificis que va practicar per alcansarla D. Manuel Planas y Casals, com á Diputat Provincial per aquet districte. ¡Gratitut eterna als nobles patricis que tant se desvetllan pera 'l benestar y prosperitat del país! La construcció de dit pont y carretera va ocupar molts brassos, tant de vehins con de forasters, y á mes las industrias que d'ella se derivavan com las rajolerías, fábricas de cals, etc. Las cullitas per altre part, en aquell periodo de temps, y durant uns cuants anys, foren mes que regulars, pagantse 'l vi á uns preus que compensavan de sobras los afanyes del pagés. Tot era satisfacció y alegría, ¡Cuan distinta es la época present! La penúltima cullita, si bé que abundant, pero tenintse que donar lo vi á un preu tan infim que deixava un déficit en lo balans de gastos é ingresos, y de la última no tinc

que parlarne, puig ja sabrá tant com jo que ha sigut poch menos que nula: De aquí que las industrias estiguin paralizadas, lo comers adormit, y la miseria per tot arreu, ¿Y lo pervindre? ¿La filoxera, 'l mildiu, 'l alcohol industrial, y accidents admosféricchs, (Deu sobre tot) se compadeixerán de la nostra situació, y permeterán recuperarnos de tants desastres? Perqué aquí no tenim altre riquesa que la vinitura, *Ajúdat y t' ajudaré*, diu lo refrán, y deuriam buscar nous elements per evitar la decadencia de la població. Avuy la fabricació del cotó se trova per fortuna en estat floreixent. Las poblacions ahont la tenen establerta no senten tan directament la pérdua de las cullitas, y aixó deuria animarnos per implantar també en aquesta Vila dita industria. L' aygua que 'ns sobra del consum local podria donar moviment á una fábrica de vapor; la carretera de S. Quintí facilitaria 'l transport á la Estació dels géneros per elaborar y elaborarats, y 'l ferro-carril, essent poca la distancia que nos separa de la Capital, trasladarlos alli, com igualment lo carbó de pedra ab poch cost. ¡Que la agricultura quedaria desatesa! Sabadell, Tarrassa, Manresa y moltras altras poblacions son fabrills, pero també son agrícolas. Crech, donchs, que 's farian acreedoras á la gratitut de tot lo vehinat las personas d' influéncia y arraigo que intentessin establir en aquesta vila una millora tan important.

Dispensi, Sr. Director, la molestia y disposi del afecte de S. S. S. Q. B. S. M.—*Joan Ferrer*.

Arbós 26 de Abril de 1890.

Sr. D. Francisco X. Tobella y Argila, director de L' ART DEL PAGÉS.

Mon amich Director: crech que pera 'ls agricultors viticolas avuy no hi ha res de tan interés y tant colossal mirament com son los tractaménts de polvos y líquits, pera combatre la peronospera de la vinya: ab deliri, hi ha pagés que espera tractar las vinyas ab polvos ó líquits, sols per que sí; n' hi ha d' altres que ab calma, combaterán la plaga sapiguent molt bé lo que fan; pero jo habent fet un exámen de tot, (puch equivocarme, pero la práctica 'm fá parlar) crech molt útil obrar de la següent manera: vistas las mil y una composicions que 's preparan (sembla ara que tothom vulgui ser pagés) pera combatre la malura nova y vellas, (axis fos tan senzill destruir la filoxera) totas las detesto y

no crech en cap mentres no sigui sofre pur, arám pur y algo de cal; puix com he dit: als 6 graus de calor la sofre y als 8 ó 9 graus lo coure y res mes.

Tenir gran cuidado de arruixar los rahims mentres floreixen porque mullantlos destruhim lo polen, es á dir, no poden engendrar los grans ab la flor, y si un rahim cada dia s' aruixava cuan floreix, acabaria de florir y no quedaria un grá.

També te avuy lo pagés un altre guía pera sapiguer cuan apareixerá lo mildiu, los llochs ahont hi ha Jacquez ú Othellos, que com son los primers en demostrar lo mildiu, cuan aquestas plantas l' agafan son las mes excel-lentas indicacions preventivas, y no sols pera la primera aparició, sino vigilarlas pera l' últim tractamént, supost que si ditas plantas no l' agafan may ho agafan las del país, y aixís se pot estalviar lo 3.er tractament.

No es lo meu ánimo combatre als pagesos que molt primerench emplearán composicions, al contrari, si molt primerench ho combaten y aixís continuan, es mes segur lo bon resultat; pero avuy mes que may, la nostra vella Europa vitícola está amenassada per la nova Australia y América, ab sos abundants productes, y es precís buscar totas las economías posibles, vistos los escassos rendiménts que donan las terras de nostre pays, cansadas de tant travallar, igual que comparar las forsas de un vell ab las del jove. Aquí en lo Panadés sembla que 'l mon tingui de finir, n' hi ha que tráctan de fer disbarats, n' hi ha que las dosis de coure las pretenen al 5 y 6 $\frac{0}{100}$: á la 1.ª sulfatada lo qui gastí mes del 1 $\frac{0}{100}$ es llensar los diners y si després per las fortas mullenas hi ha necessitat d' aumentar s' aumenta y si no, del 15 al 30 de Maig es una de las épocas mes favoritas fins per los clots y plans mes atacats.

També hi ha molts que del escriptori estant ja saben cuan se gasta per hectárea; se gasta segons lo modo que está plan tat, la forsa ó desarrollo dels ceps, segons ab quins instruments s' emplea y segons qui ho administra: de pans y de rams ni hade molt distints. Molts al sulfatar quedan com á peixos per passar sempre dins lo mullat: lo millor modo es, comensar sempre las tiras totas de una cara, y al arribar al cap de la vinya ó á mitg dia girarse al revés y acabar l' altre, aixís se veu lo que es ben fet y aixut tot lo dia, particularment cuan la vinya es desarrollada.

Fins un altre dia Sr. Director, disposi del seu amich.

Joan Miravent y Colomer.

Secció de noticias agrícolas.

Circulació de plantas —Segons llegim en un periódich, la Societat Catalana d' Horticultura ha elevat al ministre de Foment una rahonada sollicitut en la que 's demana:

Primer. Que en la forma que estimi ser la mes legal y convenient, se permeti la lliure circulació per l' interior del regne, de tota classe d' arbres, arbustos y demás plantas vivas (excepció feta de lo concernent á la vinya y sos derivats).

Segon. Pera completa garantia de que las expedicions de plantas vivas no contribuirán al desenrotll de la plaga filoxérica, las procedents de provincias ja invadidas deurán anar acompanyadas d' una declaració del expedidor en que consti que son establiment está somés á inspeccions periódicas de la comissió provincial de defensa contra la filoxera de la respectiva provincia.

Conversa rural. —La que haviam anunciat pera 'l diumenje passat, á Sabadell, s' apleassá pera 'l dia 11 d' aquet mes.

Remolatja sucrera. —Diu *La Veu del Monserrat* de Vich:

«Varios propietarios de la Plana van verificant en llurs terrenos la plantació de la remolatxa sucrera que sembla destinada á esser la producció predilecta de nosta plana, si donan resultats las plantacions que ara van fentse. Ahir á la tarde, y en presencia de distingits personatjes, se 'n sembraren algunas cuarteras al Isern y Ricart, dirigint las operaciones l' enginyer agrónon alemany Gerr Schuff, ajudat del senyor Planas, soci y gerent de la fàbrica de sucre de Barcelona.

La fàbrica aqui no s' aixecará fins y á tant que s' hagi vist lo resultat de la planta. Deu vulga que no sian estérils los travalls que están practicantse ab tant interés per nostres pagesos».

Temps enrera s' ocupá L' ART DEL PAGÉS del cultiu y explotació de dita planta sucrera, que podria donar lloch á una industria rural de suma importancia.

Sanejament del Baix Llobregat. —Ab aqueix títol, don Felip de Hita acaba de publicar un importantíssim folleto, en lo que s' hi contenen tots los travalls que dit senyor porta fets dedicats á assumpto de tan capital interés, no

sols per la comarca del Baix Llobregat sino per la mateixa salubritat de Barcelona. Lo senyor Hita que ab tanta competencia ha tractat d'aquesta qüestió, avuy una mica en camí de alcansar solució satisfactoria, al donar á llum aquest folleto contribuirá á que fassi molt camí 'l sanejament dels terrenos febreros del altre cantó de Monjuich, si, com es d' esperar, s' atenen per qui correspon las atinadas observacions escampadas arreu en las planas d' aquesta obra. Dels travalls que conté mereix citar-se especialment la conferencia donada en la «Lliga de Catalunya», tota ella plena de datos curiosos y observacions atinadissimas, com indicárem en la época que la doná.

Ja en altres ocasions nos hem ocupat d' un assumpto de tan vital interés y sempre 'l Sr. Hita ha sigut nostre conseller.

Societat viti-vinícola saguntina.—Agraphim sobremanera la invitació que s' ha dignat enviarnos pera assistir á tots los actes del concurs vitícola que deu celebrarse desde demá 4, fins al 15 del mes que som.

De molt bona gana hi assistiríam, si 'ns fos possible. No obstant, la Societat viti-vinicola de Sagunto sab que pot contar ab nosaltres.

VINS.

Fransa —En lo mercat de vins de Paris no han variat los preus dels de bona calitat. En cambi los inferiors han sufert un moviment de retrocés, lo cual s' explica 'l desitj dels posseïdors de donar sortida á productes susceptibles d' alterar-se en la estació calurosa.

Diuhen de Burdeus y d' alguns punts del Mitxdia de Fransa, que 'ls frets d' aquets últims dias han perjudicat un poch las vinyas.

Los vins espanyols están bastant encalmats en la plassa de Burdeus; pero 'ls preus no han tingut variació notable.

En la regió de Narbona s' han fet algunas compras de vins lleugers del país; pagantse fins á 24 franchs l' hectólitre.

Es d' advertir també, que 'ls vins d' aquesta mateixa calitat se venian avans á meytat de preu.

La pujada s' atribueix al fet de prestarse aquells á las barrejas ab los falsificats y ab las imitacions que 's propagan per Fransa d' una manera escandalosa, en menyspreu del vins naturals francesos y espanyols.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRÍCOLA.

MAIG.

Senyals característiques pera conèixer lo *black-rot* (podridura negra.)

En las fullas.—Lo Black-Rot apareix sobre la cara de las fullas en forma de tacas, casi sempre circulars, que prenen bruscament desde sa aparició, un color de fulla morta, uniforme sobre las dos caras; en aquest estat semblan cremaduras. Molt aviat apareixen indiferentment en la cara superior ó inferior, unas pústules negres proeminentes y dures, idénticas á las que descriurém en los fruits; disposadas sempre regular y concèntricament, variant son número, segons las dimensions de las tacas. La major part d' aquestas tenen de 2 á 3 milímetros de diàmetre, altres 2 centímetres, podent algunas estendre's á majors dimensions. La fulla está algunas vegadas com esquitxada d' un considerable número de petites tacas. Aquestas alteracions que per sa causa son idénticas á las dels fruits, reben lo nom de *Phyllosticta vitícola*. *Phyllosticta Labruscæ*.

En los fruits.—Lo Black-Rot passa de las fullas als fruits. Sa primera acció no se manifesta las mes de las vegadas, en los grans fins algun temps després del enverolament, però poden ser atacats quan son grossos com pèsols. Se forma una taca circular descolorida, que s' engrandeix prenent un color vermellós mes fosc al mitx y difús cap á las voras: al cap de 24 ó 48 horas tot lo rahim está atacat. Presenta alashoras una coloració rojenca fosca, descolorida; sa superficie se conserva encara unida, però lo grà está un poch esponjós y menos sucós que en l' estat normal. Lo grà se arruga, s' asseca y se torna de un negre fosc. S' ha anat recubrint successivament de pústules negres, dures, poch recortats ó proeminentes, mes petites que 'l cap de una agulla, si bé perceptibles á simple vista; son molt, numerosas, tangents á vegadas y sense deixar lloch buyt. La pell sembla aixagrinada.

Aquestos fenòmens d' alteració se produheixen fins á la verema en l' espai de tres á quatre dias, y se trovan sobre 'l mateix rahim diferencies d' alteració en los grans, donchs la invasió no es may simultànea ó d' una vegada.

En los sarments.—La alteració se manifesta primer per una taca longitudinal ó al llarch y negrenca. Guanya poch á poch l' interior dels teixits, y en la superficie apareixen per séries radials ó concèntriques, las pústules característiques de la malaltia.

IMPRESA DE VÍCTOR BEROÉS Y FELIU, MOLAS, 31.—BARCELONA